

Marjanviljelyn edellytykset Kainuussa

Kalle Hoppula 27.2.2018

Herukat menestyvät Kainuussa

Vuonna 2017 Kainuussa:

Mustaherukkaa 42 ha

Punaherukkaa 9 ha

Valkoherukkaa 1 ha

Herukoiden viljelyala Suomessa 1700 ha

Kainuu on 2010-luvulla tilastoitu herukan satotasoissa huipulle, joinain vuosina keskisato on ollut jopa Suomen korkein.

Valtakunnalliset keskisadot herukalla ovat tukilohkojen vuoksi noin 1-2 tn/ha, hyvillä herukkatiloilla 3-8 tn/ha. Sotkamossa tutkimusasemalla 10-15 tn/ha.

Mansikka menestyy Kainuussa

Mansikka 2017:

-Kainuu 55 ha

-Koko Suomi 3600 ha

Keskisato Kainuussa 2-4 tn/ha,
koko Suomessa 4-5 tn/ha,
tutkimusasemalla Sotkamossa 20-25 tn/ha.
Hyvät mansikkatilat Kainuussa 5-10 tn/ha.

Marja-alalla on nousukausi

Sekä mansikasta että herukoista on vahva alituotanto. Teollisuuden mielenkiinto historiallisen korkealla.

Nousukaudet eivät ennenkään ole olleet ikuisia. Lisäistutukset voivat muuttaa mansikan markkinatilannetta kahdessa vuodessa, herukalla menee vähintään viisi vuotta.

Toisaalta yrittäjien keski-ikä on tälläkin alalla korkea: Eläkkeelle jääviltä vapautuu markkinoita paljon.

Marja-alalla on nousukausi

Standarditilalla mansikan arvonlisäveroton tuotantokustannus on noin 3,60 eur/kg, mustaherukan noin 1,15 eur/kg.

Hyvänä aikana saatavalla voitolla kannattaa tehostaa tuotantoa ja tehdä investointeja. Näin päästään vaikeiden aikojen yli.

Nyt on tuotannon rakentamisen ja kehittämisen aika.

Tuet ja tulonmuodostus

Sekä mansikalla että mustaherukalla tuet ovat C-alueella noin 1100 eur/ha.

Mansikan tukkuviljelyssä satokilosta jää palkkaa viljelijälle noin euro/kg eli 3-8 t€/ha. Järkevä tukkutuotannon minimi on 5 ha.

Herukan tukkuviljelyssä tuotantokustannus riippuu voimakkaasti satotasosta. Ilman tukia alle 3 tn/ha ei kannattaisi tuottaa, mutta tuet ylläpitävät heikkoja lohkoja. 4 tn/ha sadolla palkkaa tulee noin 2 t€/ha. Järkevä tukkutuotannon minimi on 15 ha, jos ei ole yhteiskoneita.

Millaisille pelloille?

Mansikka

- Vaatii kastelun.
- Ei hallanaralle paikalle. Pientä hallaa voi tosin torjua sadetuksella ja harsoilla.
- Rinnepellot parhaita.

Herukat

- Ei tarvitse kastelua
- Ei hallanaralle paikalle. Isoilta pensailta hallaa ei voi torjua kustannustehokkaasti.
- Ei pienille ja mutkaisille lohkoille.
Koneellinen sadonkorjuu vaatii tilaa.
- Rinnepellot parhaita.

Mustaherukka kannattaa viimeinkin

Perustamiskustannus 9000 €/ha:

- Taimet 50 %
- Oman työn palkkavaatimus 20 %
- Muut muuttuvat kustannukset 10 %
- Kiinteät kustannukset 20 %

Kustannus sadonkorjuuvuonna 4000 €/ha

- Sadonkorjuu 35 %
- Muu oman työn palkkavaatimus 20 %
- Muut muuttuvat kustannukset 20 %
- Kiinteät kustannukset 25 %

Korkea sato -> alhainen tuotantokustannus.

Mansikka kannattaa ilman tukiakin

Perustamiskustannus 20 000 €/ha:

- Taimet 30 %
- Oman työn palkkavaatimus 30 %
- Kiinteät kustannukset 20 %
- Muut kulut 20 %

Tuotantokustannus 3,60 €/kg

- Sadonkorjuu 45 % (muodostuu per kg)
- Perustamisen jyvitys (4 vuotta) 20 %
- Kiinteät kustannukset 15 %
- Muut kulut 20 %

Vain 45 %:iin voi vaikuttaa satotasolla!

